

بررسی دیدگاه دانشجویان دانشکده پرستاری و بهداشت خوی در رابطه با ارزشیابی اساتید در سال ۱۳۹۱

حسین متعارفی^۱، سمیرا اروجلو^۲، حسین حبیب زاده^۳، شهریار سخایی^۴

تاریخ دریافت 1392/06/02 تاریخ پذیرش 1392/09/02

چکیده

پیش زمینه و هدف: دانشگاه‌های علوم پزشکی به اساتید توانمند و با انگیزه به عنوان یکی از ارکان تعلیم و تربیت نیاز دارند تا در آموزش دانشجویان و ارتقاء بهداشت و درمان جامعه موثر واقع شوند. شناخت عوامل موثر بر کارایی اعضا هیئت علمی از ضرورت‌هایی است که می‌تواند در افزایش بهره‌وری، رضایت شغلی و برنامه ریزی موفق در ایجاد محیطی پر شور و مفید در دانشگاه کمک کننده باشد. هدف این پژوهش تعیین دیدگاه دانشجویان در رابطه با ارزشیابی اساتید بود. **مواد و روش‌ها:** در این مطالعه توصیفی مقطعی، کلیه دانشجویان دانشکده پرستاری و بهداشت خوی به تعداد ۱۵۱ نفر مورد مطالعه قرار گرفتند. سپس دانشجویان بر اساس معدل کل به سه دسته ضعیف، متوسط و ممتاز تقسیم شدند و دیدگاه آنان نسبت به ارزشیابی اساتید از طریق پرسشنامه دست ساخته مورد بررسی قرار گرفت. پس از جمع آوری داده‌ها، اطلاعات با استفاده از نرم افزار SPSS نسخه ۱۶ و روش‌های آماری توصیفی و همبستگی اسپیرمن تجزیه و تحلیل شد.

یافته‌ها: یافته‌های پژوهش نشان داد که میانگین سنی دانشجویان $20/89 \pm 1/52$ سال بود. ۶۲/۹ درصد دانشجویان زن بودند. ۵۸/۳ درصد دانشجویان نیز جز دانشجویان متوسط بودند. اغلب دانشجویان با نحوه انجام ارزشیابی (زمان، نحوه توزیع برگه‌ها و توضیحات کارشناسان)، آگاهی و صداقت دانشجویان در تکمیل پرسشنامه و عوامل تأثیرگذار بر ارزشیابی اساتید موافق بودند. در مورد رؤس پرسشنامه‌های نظری و بالینی، دانشجویان بر جنبه‌های ارتباطی و سبک‌های آموزشی اساتید در انتقال مفاهیم تأکید بیشتری داشتند. هم چنین یافته‌ها نشان داد که معدل دانشجویان در ارزشیابی اساتید تأثیر چندانی ندارد ($P=0/9$)، در حالی که بین دیدگاه دانشجویان با ترم تحصیلی ($P=0/11$) و جنسیت آنان ($P=0/01$) همبستگی مثبت آماری معنی داری وجود دارد. طوری که در دانشجویان سال‌های بالاتر و دانشجویان مرد این دیدگاه منفی تر بود.

بحث و نتیجه‌گیری: با توجه به نتایج پژوهش، نحوه انجام ارزشیابی جاری از دیدگاه دانشجویان قابل قبول بوده و معدل دانشجویان تأثیر قابل توجهی در ارزشیابی اساتید نداشت. بدین لحاظ این متغیر نباید به عنوان یک عامل تأثیرگذار در ارزشیابی استاد قلمداد شود.

کلید واژه‌ها: دیدگاه، ارزشیابی، ارزشیابی اساتید

مجله دانشکده پرستاری و مامایی ارومیه، دوره یازدهم، شماره دهم، پی در پی 51، دی 1392، ص 805-798

آدرس مکاتبه: خوی، انتهای خیابان ولی عصر، دانشکده پرستاری و بهداشت خوی، تلفن: ۰۹۱۴۱۶۵۱۶۹۴

Email: samira_orojlo@yahoo.com

مقدمه

کیفیت آموزش، ابزاری را برای دانشگاه فراهم می‌سازد تا به وسیله آن فعالیت‌های خود را مورد بازنگری قرار دهد (۲). از طرفی، آموزش پزشکی به دلیل مسئولیت دانش آموختگان آن در برابر جان انسان‌ها از اهمیت و حساسیت ویژه‌ای برخوردار بوده و از این رو امروزه توجه و تلاش فراوانی در زمینه ارتقاء کیفیت مستمر در سیستم‌های آموزش پزشکی صرف می‌گردد. بی‌تردید یکی از مهم‌ترین اجزا در این سیستم آموزشی اساتادان می‌باشند که دارای نقش تعیین کننده‌ای در دستیابی به اهداف آموزشی می‌باشند

هدف و نقش عمده آموزش عالی تربیت نیروی انسانی متخصص و مورد نیاز جامعه با کسب توانایی لازم جهت وظایف مربوطه در حیطه عملکردی خود است و یکی از عوامل اصلی که می‌تواند آموزش را از حالت ایستا به مسیری پویا و با کیفیت سوق دهد ارزشیابی است (۱). نقش و اهمیت ارزشیابی در فرایند اصلاح و رشد نظام‌های آموزشی عالی و ایجاد ارتباط نزدیک با دستاوردهای علمی بر کسی پوشیده نیست. ایجاد نظام ارزشیابی

۱ دانشجوی دکتری پرستاری دانشگاه بقیه الله، عضو هیئت علمی دانشگاه علوم پزشکی ارومیه

۲ دانشجوی کارشناسی ارشد آموزش پرستاری، دانشگاه علوم پزشکی ارومیه (نویسنده مسئول)

۳ استادیار آموزش پرستاری، عضو هیئت علمی دانشکده پرستاری و مامایی دانشگاه علوم پزشکی ارومیه

۴ مربی، عضو هیئت علمی دانشگاه علوم پزشکی ارومیه

و در این راستا ارزشیابی اساتدان و بررسی کیفیت کار آنان از مهم‌ترین جنبه‌های موثر در ارتقاء کیفیت آموزش آنان خواهد بود (۳).
 (۳) اعضاء هیئت علمی بدنه اصلی هر دانشگاه را تشکیل داده و مسلماً در سیستم آموزشی از برنامه، فعالیت‌ها و تجهیزات و مواد اهمیت بیشتری دارند. دانشگاه‌های علوم پزشکی به اساتید توانمند و با انگیزه به عنوان یکی از ارکان تعلیم و تربیت نیاز دارند تا در آموزش دانشجویان و ارتقاء بهداشت و درمان جامعه موثر واقع شوند. شناخت عوامل موثر بر کارایی اعضا هیئت علمی از ضرورت‌هایی است که می‌تواند در افزایش بهره‌وری، رضایت شغلی و برنامه ریزی موفق در ایجاد محیطی پر شور و مفید در دانشگاه کمک کننده باشد (۴). ارزشیابی به یک فرایند نظام دار و سیستماتیک برای جمع آوری، تحلیل و تفسیر اطلاعات اطلاق می‌گردد. به این منظور که تعیین گردد آیا هدف‌های مورد نظر تحقق یافته‌اند یا در حال تحقق هستند (۵). ارزشیابی بازخوردی از یک فرآیند است که بر اساس آن میزان حصول یا عدم حصول به اهداف را می‌توان مورد سنجش قرار داد (۶). ارزشیابی اساتید عبارت از تعیین میزان موفقیت آنان در رسیدن به اهداف آموزشی است (۳). برای ارزشیابی اساتدان شیوه‌های گوناگونی وجود دارد مانند ارزشیابی توسط دانشجویان، ارزشیابی توسط همکاران و مسئولین آموزشی، بررسی برون داده‌های آموزشی و پژوهشی، بررسی حضور فیزیکی در محیط‌های آموزشی و ... که در بین این روش‌ها رایج‌ترین روش که به طور معمول در هر نیمسال یا دوره درسی انجام می‌گردد، ارزشیابی اساتدان توسط دانشجویان است که نتایج آن در روند ارتقاء اساتدان، برنامه ریزی آموزشی و ارزیابی کلی گروه آموزشی و دانشکده مورد استفاده قرار می‌گیرد (۳).
 غفوریان به نقل از آلتمن^۱ (۱۳۸۲) معتقد است ارزشیابی اساتید توسط دانشجویان می‌تواند یک منبع ارزشمند برای بازخورد به آن‌ها به منظور بهبود کیفیت آموزش باشد (۷). از مزایای عمده ارزشیابی می‌توان به بهبود روحیه و فعالیت شرکت کنندگان در ارزشیابی با آگاهی ایشان و نیز توجه بهتر امکانات مادی و مالی و آموزشی به کمک ارزشیابی اشاره کرد (۱). برای ارزشیابی اساتد هدف‌های زیادی را برشمرده‌اند که مهم‌ترین آن‌ها کمک به اساتید در جهت اصلاح و بهبود روش‌ها و فعالیت آموزشی خودشان و کمک به مدیران و مسئولان سازمان‌های آموزشی در جهت تصمیم گیری معقول تر و درست درباره استخدام، ترفیع و ارتقاء می‌باشد (۷). به اعتقاد برخی محققان استفاده از نظر دانشجویان برای ارزشیابی اساتید تنها منبع ملموس در دانشکده و دانشگاه‌های سراسر جهان است و هم چنین می‌تواند در بهبود روش تدریس،

فراهم آوردن اطلاعات مربوط به قضاوت در مورد اثربخشی تدریس، کمک به دانشجویان در انتخاب واحد درسی و استاد مورد نظر و در نهایت در وادار کردن دانشجویان به اظهارنظر در مورد وضعیت تعلیم و تربیت مفید باشد. عواملی مانند مقبولیت استاد در بین دانشجویان، شهرت اجتماعی و اعتقاد به مبانی دینی، آراستگی ظاهری، داشتن اطلاعات سیاسی فرهنگی، حضور و غیاب در کلاس و داشتن موقعیت اداری و اجرایی استاد می‌تواند ارزشیابی دانشجویان از اساتید را تحت تأثیر قرار دهد (۱). هم چنین تعداد شاگردان، سطح دشواری درس، نوع درس و سطح تحصیلات نیز از سایر عوامل تأثیرگذار بر نحوه ارزشیابی شاگردان از استاد می‌باشد (۵). عامل موثر دیگر در ارزشیابی شامل جنسیت و ویژگی‌های شخصیتی دانشجویان است. حسینی و سرچمی (۱۳۸۱) به بررسی دیدگاه دانشجویان علوم پزشکی قزوین در مورد ارزشیابی اساتید پرداختند و دریافتند که اکثر دانشجویان تسلط بر موضوع درس، داشتن اعتماد به نفس، برقراری ارتباط صمیمانه با دانشجو و رعایت زمان دقیق در پایان ترم را از مهم‌ترین اولویت‌های ارزشیابی اساتید ذکر کرده بودند (۸). از طرفی اعتقاد اساتید در ارزشیابی توسط دانشجویان بر این است که دانشجویان به دلیل عدم آگاهی لازم از فرایند تدریس از قضاوت کاملی برای ارزشیابی برخوردار نیستند و از این رو اعتقادی به نتایج حاصل از این‌گونه ارزشیابی‌ها ندارند (۹). نمره مورد انتظار دانشجویان از اساتید نیز می‌تواند بر ارزشیابی آنان تأثیرگذار باشد. نتایج برخی تحقیقات نیز حاکی از همبستگی مثبت بین نتایج ارزشیابی‌های دانشجویی با نمرات مورد انتظار دانشجویان در آن درس بوده است (۱۰). این شرایط ممکن است موجب شود که اساتید به دانشجویان نمرات اضافه بدهند و تکالیف درسی را راحت بگیرند و به این ترتیب، رفتارهای نامناسب را ترویج دهند (۱۱). علی‌رغم تأثیر پذیری دیدگاه دانشجویان در ارزشیابی اساتید خود و مورد بحث و جدل بودن اعتبار نتایج این نوع ارزشیابی‌ها در مجامع علمی، بسیاری از دانشگاه‌های بزرگ دنیا برای پیشبرد برنامه‌های خود از نظرات دانشجویان که مصرف کنندگان اصلی این برنامه هستند، استفاده می‌کنند (۱۲). با توجه به کمبود منابع تحقیقاتی منطقه‌ای در حوزه ارزشیابی اساتید و با توجه به اینکه محقق شاهد نکته نظرات متفاوت درباره ارزشیابی اساتید هم توسط دانشجویان و هم توسط اساتید بوده، بر آن شد تا پژوهشی را در این زمینه انجام داده تا بر اساس یافته‌های تحقیقاتی ضمن مشخص کردن وضعیت موجود برای اصلاح یا بازنگری آن پیشنهادهایی را به مراجع ذی‌ربط اعلام نماید.

¹Aultman

مواد و روش کار

این پژوهش یک مطالعه توصیفی - مقطعی است که در آن دیدگاه دانشجویان ضعیف، متوسط و ممتاز در ارتباط با ارزشیابی اساتید مورد بررسی قرار گرفته است. نمونه‌های این پژوهش کلیه دانشجویان دانشکده پرستاری و بهداشت خوی به تعداد ۱۵۱ نفر بودند که به روش سرشماری وارد مطالعه شدند و در جلسه توجیهی مربوط به شرکت در پژوهش، رضایت خود را برای مشارکت در پژوهش ابراز داشتند. سپس دانشجویان بر اساس معدل کل به سه دسته تقسیم شدند. دسته اول (معدل کمتر از ۱۴/۵) به عنوان دانشجویان ناموفق یا ضعیف، دسته دوم (معدل ۱۴/۵ تا ۱۶/۵) به عنوان دانشجویان متوسط و دسته سوم (معدل بالای ۱۶/۵) به عنوان دانشجویان موفق یا ممتاز در نظر گرفته شدند. ابزار گردآوری داده‌ها، پرسشنامه دست ساخته بود که از طریق بررسی فرم‌های ارزشیابی اساتید و مطالعات کتابخانه‌ای طراحی شده بود. این پرسشنامه پنج قسمتی بوده که بخش اول پرسشنامه مربوط به مشخصات جمعیت شناختی واحدهای مورد پژوهش (سن، جنس، ترم تحصیلی، رشته تحصیلی، معدل کل، وضعیت سکونت و وضعیت تأهل) بود. بخش دوم پرسشنامه مربوط به ابزار ارزشیابی بود که خود شامل دو قسمت پرسشنامه دروس تئوری (۱۷ سؤال) و پرسشنامه دروس بالینی (۲۱ سؤال) بود. بخش سوم مربوط به نحوه انجام ارزشیابی بود که مشتمل بر ۳ سؤال بود. بخش چهارم در رابطه با ویژگی‌های عملکردی دانشجویان مشتمل بر ۴ سؤال بود و بخش پنجم مربوط به دیدگاه کلی دانشجو در مورد عوامل تأثیرگذار بر ارزشیابی اساتید مشتمل بر ۷ سؤال بود. نحوه نمره دهی نیز بر اساس مقیاس لیکرت از کاملاً مخالفم (نمره ۱) تا کاملاً موافقم (نمره ۵) انجام شد. روایی یا اعتبار پرسش نامه از طریق روایی محتوا و با همکاری ۱۲ نفر از اعضاء هیئت علمی دانشکده پرستاری و بهداشت خوی و پس از بررسی نظرات آن‌ها تعیین گردید و پایایی پرسش نامه با استفاده از روش آزمون - باز آزمون با ضریب همبستگی ۰/۸۵ در بین سؤالات، تعیین شد. پس از تهیه پرسشنامه، پژوهشگر به محیط پژوهش مراجعه کرده و پس از توضیح هدف پژوهش و تکمیل پرسش نامه توسط واحدهای مورد پژوهش، اقدام به جمع آوری اطلاعات کرد. جهت تجزیه و تحلیل داده‌ها از آمار توصیفی (فراوانی، میانگین، انحراف معیار) و آزمون همبستگی اسپیرمن استفاده شد.

یافته‌ها

در مجموع ۱۵۱ دانشجوی دانشکده پرستاری و بهداشت خوی در این مطالعه شرکت کردند. میانگین سنی

دانشجویان ۲۰/۸۹±۱/۵۲ سال بود. ۶۲/۹ درصد دانشجویان زن بودند. ۷۷/۵ درصد از دانشجویان در مقطع کارشناسی و ۲۲/۵ درصد در مقطع کاردانی تحصیل می‌نمودند. ۸۷/۴ درصد مجرد و ۸۳/۴ درصد آنان غیر بومی بودند. ۵۸/۳ درصد دانشجویان نیز جز دانشجویان متوسط بودند (جدول ۱).

جدول شماره (۱): مشخصات جمعیت شناختی واحدهای مورد

پژوهش			
گروه کنترل			
متغیر	میانگین	تعداد	درصد
سن (سال)	۱۸	۵	۳/۳
	۱۹	۱۹	۱۲/۶
	۲۰	۴۶	۳۰/۵
	۲۱	۳۳	۲۱/۹
	۲۲	۲۷	۱۷/۹
	۲۳	۱۲	۷/۹
	۲۴	۵	۳/۳
	۲۵	۴	۲/۶
جنس	مرد	۵۶	۳۷/۱
	زن	۹۵	۶۲/۹
مقطع تحصیلی	کاردانی	۳۴	۲۲/۵
	کارشناسی	۱۱۷	۷۷/۵
وضعیت تأهل	مجرد	۱۳۲	۸۷/۴
	متأهل	۱۹	۱۲/۶
وضعیت سکونت	بومی	۲۵	۱۶/۶
	غیر بومی	۱۲۶	۸۳/۴
معدل	ضعیف	۲۸	۱۸/۵
	متوسط	۸۸	۵۸/۳
	خوب	۳۵	۲۳/۲

بررسی یافته‌ها در زمینه دیدگاه دانشجویان در مورد پرسشنامه دروس نظری نشان داد که اکثریت واحدهای مورد پژوهش (۶۹/۵ درصد) دیدگاه کاملاً موافقی داشتند. دیدگاه کاملاً مخالفی نسبت به این بخش از پرسشنامه یافت نشد. در مورد رئوس پرسشنامه دروس نظری، دانشجویان مناسب‌ترین موارد برای

برقراری ارتباط صحیح عملی با بیماران بودند یافته‌های مطالعه در مورد دیدگاه دانشجویان در زمینه ارزشیابی اساتید نشان داد که بین دیدگاه کلی دانشجویان با معدل (P=۰/۹)، مقطع تحصیلی (P=۰/۵۹)، وضعیت تأهل (P=۰/۳۶) و وضعیت سکونت (P=۰/۱۹) همبستگی آماری معنی داری وجود ندارد و بیشترین درصد دانشجویان ضعیف (۵۳/۶ درصد)، متوسط (۴۴/۸ درصد) و ممتاز (۵۴/۳ درصد) دیدگاه کاملاً موافقی داشتند (جدول ۲). اما بین دیدگاه دانشجویان با ترم تحصیلی (P=۰/۱۱) و جنسیت آنان (P=۰/۰۰۱) همبستگی مثبت آماری معنی داری وجود دارد. طوری که در دانشجویان سال‌های بالاتر و دانشجویان مرد این دیدگاه منفی تر بود.

ارزشیابی را حضور در کلاس در ساعت مقرر، برخورد محترمانه با دانشجو، استفاده از روش‌های مناسب و متنوع برای انتقال مفاهیم درسی، ارائه مطالب درسی به صورت کاربردی و همراه با مثال‌های مناسب و توانایی ایجاد انگیزه در دانشجویان برای یادگیری و مطالعه بیشتر می‌دانستند و نامناسب‌ترین موارد از نظر دانشجویان شامل پاسخ به درخواست مشاوره دانشجویان در خارج از ساعات کلاس درس بود. هم‌چنین در مورد پرسشنامه دروس بالینی، ۵۳/۳ درصد دیدگاه کاملاً موافق و صفر درصد دیدگاه کاملاً مخالف داشتند. در مورد این پرسشنامه در دیدگاه دانشجویان، مناسب‌ترین رئوس شامل حضور به موقع استاد در محل آموزشی مهارت‌ها، نظارت بر عملکرد فراگیران و ارائه بازخورد مناسب و

جدول شماره (۲): توزیع فراوانی واحدهای مورد پژوهش بر اساس رابطه بین معدل و دیدگاه کلی دانشجو

نتیجه آزمون آماری	کلی		کاملاً موافق		موافق		تا حدودی موافق		مخالف		کاملاً مخالف	
	تعداد	درصد	تعداد	درصد	تعداد	درصد	تعداد	درصد	تعداد	درصد	تعداد	درصد
R=۰/۰۰۹	۲۸	۱۰۰٪	۱۵	۵۳/۶٪	۱۲	۴۲/۹٪	۱	۳/۶٪	۰	۰٪	۰	۰٪
P=۰/۹	۸۸	۱۰۰٪	۳۹	۴۴/۸٪	۳۷	۴۲/۵٪	۱۰	۱۱/۵٪	۱	۱/۱٪	۰	۰٪
	۳۵	۱۰۰٪	۱۹	۵۴/۳٪	۱۵	۴۲/۹٪	۰	۰٪	۱	۲/۹٪	۰	۰٪

یافته‌های مطالعه در مورد دیدگاه دانشجویان در زمینه ارزشیابی اساتید، نتایج ذیل را نشان داد: در مورد نحوه انجام ارزشیابی از نظر دانشجویان ۳۳/۸ درصد با آن کاملاً موافق و ۱/۳ درصد کاملاً مخالف بودند. در مورد تأثیر ویژگی‌های عملکردی

دانشجویان بر ارزشیابی اساتید ۲۹/۸ درصد با آن کاملاً موافق و ۰ درصد کاملاً مخالف بودند. در زمینه دیدگاه کلی دانشجویان ضعیف، متوسط و ممتاز نتایج به شرح زیر است:

جدول شماره (۳): توزیع فراوانی واحدهای مورد پژوهش بر اساس دیدگاه دانشجویان نسبت به نحوه انجام ارزشیابی، ویژگی‌های عملکردی دانشجویان و عوامل تأثیر گذار بر ارزشیابی اساتید

نتیجه آزمون آماری	کاملاً موافق	موافق	تا حدودی موافق	مخالف	کاملاً مخالف	تعداد	درصد
P=۰/۰۰۱	۵۱	۶۱	۳۲	۵	۲	نحوه انجام ارزشیابی	۳۳/۸
	۳۳/۸	۴۰/۴	۲۱/۲	۳/۳	۱/۳	درصد	
P=۰/۰۰۱	۴۵	۸۸	۱۷	۱	۰	ویژگی‌های عملکردی دانشجویان	۲۹/۸
	۲۹/۸	۵۸/۳	۱۱/۳	۰/۷	۰	درصد	
P=۰/۰۰۱	۳۹	۷۹	۲۷	۲	۴	دیدگاه کلی دانشجو در مورد عوامل تأثیر گذار بر ارزشیابی اساتید	۲۵/۸
	۲۵/۸	۵۲/۳	۱۷/۹	۱/۳	۲/۶	درصد	

نامطلوب است (۱۳). یافته‌های مطالعه ما در سه زمینه قابل بررسی می‌باشد: نحوه انجام ارزشیابی، ویژگی‌های عملکردی دانشجویان و دیدگاه دانشجویان در مورد عوامل تأثیر گذار بر ارزشیابی اساتید. در

بحث و نتیجه‌گیری
 بحث: هدف اصلی ارزشیابی، تقویت فعالیت‌ها و روش‌های اثربخش و تضعیف یا حذف فعالیت‌ها و روش‌های بی‌تأثیر یا

ارزشیابی اساتید شامل حضور به موقع استاد در محل آموزش مهارت‌های بالینی، نظارت بر عملکرد فراگیران و ارائه بازخورد مناسب و برقراری ارتباط صحیح عملی با بیماران بود. مطالعه رنجبر و همکاران (۱۳۸۴) نیز نشان داد که مناسب‌ترین رئوس پرسشنامه دروس بالینی از دیدگاه دانشجویان توجه به مسائل شایع پزشکی جامعه، مفیدی و کاربردی بودن آموزش درمانگاهی و حضور به موقع استاد در بخش بود (۲۱). نتایج پژوهش حاضر نشان داد که بین دیدگاه کلی دانشجویان به ارزشیابی اساتید و معدل آنان همبستگی آماری معناداری وجود ندارد. در همین رابطه، نتایج برخی پژوهش‌ها نشان داده است که عملکرد تحصیلی دانشجویان در ارزشیابی اساتید تأثیر ندارد (۲۲-۲۴). از طرفی، در این مطالعه بین دیدگاه دانشجویان و ترم تحصیلی آنان همبستگی معناداری وجود داشت، به طوری که دیدگاه دانشجویان ترم‌های بالاتر نسبت به ارزشیابی اساتید منفی تر بود. در برخی مطالعات بررسی میانگین نمرات ارزشیابی اساتید توسط دانشجویان و فارغ‌التحصیلان در تک تک سؤالات پرسشنامه ارزشیابی اساتید نشان می‌دهد که بین نظرات دانشجویان و فارغ‌التحصیلان در ابعاد مختلف تدریس نیز هماهنگی و هم خوانی وجود دارد که با نتایج مطالعه ما مغایرت دارد (۲۵ و ۲۶).

نتیجه‌گیری‌ها توجه به این که شیوه تدریس اساتید، فرآیندی هدفمند جهت بهبود ارتقاء آموزشی توسط اعضاء هیئت علمی است و بازخورد نتایج ارزشیابی به اساتید می‌تواند بازتاب نقاط قوت و ضعف آنان در تدریس باشد و با توجه به این که فراگیران بیش از سایر دست‌اندرکاران آموزشی در جریان روند آموزشی قرار می‌گیرند، ارزشیابی آموزشی از آن‌ها می‌تواند در ارتقاء کیفیت آموزشی و نیز بهبود طرح‌های آموزشی مفید باشد. از دیدگاه دانشجویان دانشکده پرستاری و بهداشت خوی مهارت‌های ارتباطی و سبک‌های یادگیری و انتقال مفاهیم از متغیرهای مهم و تأثیرگذار در ارزشیابی اساتید است که باید اساتید دانشگاه به آن توجه بیشتری نمایند. علاوه بر این، اساتید در برخورد با دانشجویان صرف نظر از سطح علمی و بهره‌هوشی، تمام آن‌ها را با یک دید بنگرند و از توجه بیشتر به گروه خاصی از دانشجویان بپرهیزند.

تقدیر و تشکر

بدین وسیله از تمامی دانشجویان دانشکده پرستاری و بهداشت خوی که در انجام این پژوهش ما را یاری نمودند، تشکر و قدردانی می‌گردد.

مورد نحوه انجام ارزشیابی (زمان، نحوه توزیع پرسشنامه‌ها و توضیحات کارشناسان) گرچه در مطالعه ما نشان داده شد که اکثریت دانشجویان با آن موافق بودند، درصد قابل توجهی نیز با آن مخالف یا تا حدودی موافق بودند که به نظر می‌رسد با توجه به این مسئله جهت بهینه نمودن آن باید عوامل مربوط به نحوه توسط سیستم‌های مرتبط مورد بررسی قرار گرفته و کاملاً مناسب بودن آن مورد یقین قرار گیرد. طرهانی و همکاران (۱۳۸۱) در لرستان نشان دادند که مهارت کارشناسان واحد ارزشیابی از نظر ۳۰ درصد دانشجویان زیاد و خیلی زیاد است (۱۴). در زمینه ویژگی‌های عملکردی دانشجویان (آگاهی، صداقت، دخالت دادن اغراض شخصی، انتظارات و حوصله دانشجویان در تکمیل پرسشنامه) مطالعه حاضر نشان داد که از نظر درصد قابل توجهی از دانشجویان (۵۸/۳ درصد) این ویژگی‌ها بر روی ارزشیابی اساتید تأثیرگذار هستند. مطالعه جوادی و همکاران (۱۳۸۴) در قزوین نشان داد که اکثریت استادان معتقدند دانشجویان تا حدودی با آگاهی و صداقت پرسشنامه‌ها را تکمیل می‌کنند (۱۵). در این زمینه مطالعه کریمی و همکاران (۱۳۸۴) در یزد نشان داد اکثریت قریب به اتفاق دانشجویان با غرض ورزی پرسشنامه را تکمیل می‌کنند (۱۶). مطالعه استراتون^۱ و همکاران (۲۰۰۵) در دانشگاه کنتاکی درستی اظهار نظر دانشجویان را به علت شیوع پاسخ‌های یکنواخت مورد تردید قرار می‌دهد (۱۷). بنابراین باید برای بهینه نمودن و اصلاح عملکرد دانشجویان تدابیری اساسی اندیشیده شود زیرا در غیر این صورت خطر ناکارآمدی ارزشیابی وجود دارد. در زمینه ابزار ارزشیابی، درصد بیشتری از دانشجویان (۵۰/۳ درصد) با آن موافق بودند. در مطالعه حاضر، موارد حضور در کلاس در ساعت مقرر، برخورد محترمانه با دانشجو، استفاده از روش‌های مناسب و متنوع برای انتقال مفاهیم درسی، ارائه مطالب درسی به صورت کاربردی و توانایی ایجاد انگیزه در دانشجویان برای یادگیری از نظر دانشجویان اهمیت بیشتری داشت. مطالعه رامسی^۲ و همکاران (۱۹۸۸) در دانشگاه واشینگتن نیز نشان داد که دانشجویان ایجاد مشارکت در یادگیری توسط استادان را در بررسی کار یک استاد مهم می‌دانند (۱۸). هم چنین مطالعه ترهان^۳ و همکاران (۲۰۰۵) در ترکیه نشان داد که دانشجویان در میان رئوس مختلف ارزشیابی به رئوس مربوط به ارتباط استاد با دانشجو و انتقال مفاهیم اهمیت بیشتری می‌دهند (۱۹). مطالعه دان لی^۴ و همکاران (۱۹۸۹) در دانشگاه میشیگان نیز نتایج مشابه را نشان داد (۲۰). در رابطه با پرسشنامه دروس بالینی نیز موارد مهم از دیدگاه دانشجویان برای

¹ Stratton

² Romsay

³ Turho-n

⁴ Donnelly

References:

1. Aghamolayi T, Abedini S. Comparison of Self and Students' Evaluation of Faculty Members in School of Health of Hormozgan University of Medical Sciences. *Iran J Med Educ* 2008; 7(2): 191-198.(Persian)
2. Beheshtipour N. Educational evaluation. [cited 2010 Jul 2]. Available from: <http://edc.sums.ac.ir/html>
3. Gorji y, Saif A. Relationship between popularity of teachers in students view and students Evaluation of their Educational Activities. (Dissertation). Tehran: University of Allameh Tabatabaee, Faculty of Humanities; 1995.(Persian)
4. Bakhshi Ali Abadi H, Norouzi D, Hosseini ZS. Effective factors on job motivation in Academic members of Rafsanjan Medical University. *Iran J Med Educ* 2004; 4(2): 33-41.(Persian)
5. Seif AA. Educational measurment and evaluation. Tehran: Doran Pub; 2007.(Persian)
6. Scriven M. Sumative teacher evaluation. In *Handbook of teacher evaluation*. Beverly Hills: Sage Co; 1981.P.244-71.
7. Ghafourian Borujerdi M, Shakournia A, Elhampour H. Evaluation Results Feed back to Faculty Members of Ahvaz Medical University and its Effect on Improving the Quality of Teaching. *Iran J Med Educ* 2003; 3(2): 41-46. (Persian)
8. Hoseini M, Sarchami R. Students'viewpoints about priorities in teacher evaluation in Qazvin University of Medical Sciences. *Qazvin Univ Med Sci & Health Serv* 2002;22:33-7.(Persian)
9. Haji Agha-Jani S. comments the professors of Nursing and Midwifery school about students evaluation effect on their how to teach in Shahid Beheshti University of Medical Sciences. *Research in Medical Sciences* 1998; 3(1):36-8. (Persian)
10. Marofi Y, Kiamanesh A, Mehrmohammadi M, Aliasgari M. Teaching assessment in higher education: An investigation of current approaches. *J Curricul Stud* 2007;5:81-112. (Persian)
11. Bauer HH. The new generations: Students who don't study. Orlando; A paper prepared for the annual meeting of AOAC 2012. Available from: <http://www.bus.lsu.edu/accounting/faculty/lcrumb/ley/study.html>
12. Beran TN, Rokosh JL. Instructors' perspectives on the utility of student ratings of instruction. *Instr Sci* 2009;37(2):171-84.
13. Adhami A. Determing valid criteria for evaluating clinical and theoretical teaching of the faculty of Kerman University of Medical Sciences. *Iran J Med Educ* 2000; 1(2): 18-23.(Persian)
14. Tarhany F. Teachers evaluation of medical students view in Lorestan University of Medical Sciences 2001-2002. *Iran J Med Educ* 2002; 7:86.(Persian)
15. Javadi M, Sharifi M, Javadi A. Faculty member's viewpoint on faculty member assessment in Qazvin UMS. *Med Educat and Develop J* 2005; 1(1): 48-52.(Persian)
16. Karimi H, HadiNodoushan H, Ahrampush M, Aghili H. Study clinical faculty Members comments of Shahid Sadoughi University of Medical Sciences about evaluation form and a new approach presentation. Summary articles of the 7th National Conference on Medical Education 2005.112.(Persian)
17. Stratton TD, Witzke DB, Freund MJ, Wilson MJ, Jacob RJ. Validating dental and medical students evaluation of faculty-teaching in an integrated, multi-instructor course. *J Dent Educ* 2005;69(6):663-70.
18. Romsay PG, Gillmore GM, Iraby DM. Evaluation clinical teaching in the medicine clerkship: relationship of instructor experience and training

- setting to rating of teaching effectiveness. *J Gen Intern Med* 1988;3(4):351-3.
19. Turho-n K, Yaris F, Nural E. Does instructor evaluation by-students using a WEB-based questionnaire-impact instructor performance?. *Adv Sci Edu Theory Pract* 2005;12:5-13.
20. Donnelly MB, Woolliscroft JO. Evaluation of clinical instructors by Hlird-year medical students. *Acad Med* 1989;64(3):169-64.
21. Ranjbar M, Vahidshahi K, Mahmoudi M. Viewpoints of the attendings and medical students about the Students' evaluation of the attendings, Mazandaran. *J Mazandaran Univ Med Sci* 2007;16(56):126-35.(Persian)
22. Cashin WE. Student ratings of teaching: the research revisited. [cited 2006 Jul 2]. Available from:
<http://www.idea.ksu.edu/resources/Papers.html>
23. Jacobs LC. Student ratings of college teaching: what research has to say. [cited 2006 Jul]. Available from:
<http://www.indiana.edu/~best/multiop/ratings.shtml>
24. Tamizifar B, Najafi M, Samieinasab M. Is there relationship between evaluation of faculty members of students view and students scores. *J of Med* 2000. 4th National Conference of medical education.(Persian)
25. Wise SL, Hengstler DD, Braskamp LA. Alumni ratingsas an indicator of departmental quality. Boston; PaperPresented at Annual Meeting of the American Educational Research Association; 1980.
26. Guevara C, Stewart S. Do student evaluations matchalumni expectations? *Managerial Finance* 2011;37(7):610-23.

THE ATTITUDE OF STUDENTS OF NURSING AND PUBLIC HEALTH FACULTY ON THEIR TEACHERS' EVALUATION, 2011

Motaarefi H¹, orujlu S^{2*}, Habibzade H³, Sakhaie Sh⁴

Received: 24 Aug, 2013; Accepted: 23 Nov, 2013

Abstract

Background & Aims: Medical universities need to the competent and motivated teachers as an important factor in education and training of the students. Understanding the affecting factors on the performance of faculty members is a necessity that can increase the productivity, job satisfaction and success planning in useful environment. This study aimed to determine the attitude of students toward their teachers based on formal evaluation system.

Materials & Methods: In this cross-sectional study, all students of nursing college of Khoj (151 student) were studied. Then students were divided in three groups of weak, average and excellent, their attitudes were assessed through self-made questionnaire. After data collection, data analysis was done by SPSS software, descriptive statistics and spearman correlation.

Results: Study findings showed that the average age of students was $20/89 \pm 1/52$ years. 62/9 percent of students were female, and 58/3 percent of the students were average students. Evaluation time (timesheets distribution and expert explanations) and awareness of students in filling the questionnaires on masters' evaluation were appropriate according to the students. About the theoretical and clinical questionnaires outlines, students were more focused on communication aspects and teachers learning styles in concepts conveying. The results also showed that the score level of students hasn't effect on their evaluation ($P=0/9$), While statistically significant positive correlation is between students attitudes and their semester ($P= 0/11$), and gender ($P= 0/001$). So that the higher, the semester, the more negative the attitude. Male students had more negative the attitudes as well.

Conclusion: According to the study findings, this evaluation is acceptable for students, and their score level hadn't much effect on teacher evaluation. So, this variable shouldn't be considered as an affective factor in teacher evaluation.

Key words: Attitude, Evaluation, Masters Evaluation

Address: School of Nursing and Public Health, Urmia University of Medical Sciences, Khoj, Iran.
Tel: 09382446855

Email: samira_orojlo@yahoo.com

¹PhD Nursing student Baqiyatallah University of Medical Sciences, Nursing and Midwifery Faculty, Urmia University of Medical Sciences, Urmia, Iran

²Student of master science, Nursing and Midwifery Faculty, Urmia, Iran (Corresponding Author)

³Asistant professor, Nursing and Midwifery Faculty, Urmia University of Medical Sciences, Urmia, Iran

⁴Structor, Nursing and Midwifery Faculty, Urmia University of Medical Sciences, Urmia, Iran